

KAVUN

Orijin ve Tarihçe:

Kokulu kavunlar: Afrika → Anadolu-İran-Hindistan → Dünya

Yazlık kavunlar: → Güney Anadolu (Adana kavunları)

Kışlık kavunlar: Batı Anadolu (Kasaba tipi kavunlar)

Kantalop kavunları: Van ve çevresi

Sınıflandırma:

Cucumis melo içinde yer alan kavun olarak botanik olarak 7 alt türe ayrılmaktadır:

♥ *Cucumis melo* var. *cantaloupensis* Naud.: (Kantalop kavunları)

İrilik: orta (0.5-1.5 kg)

Kabuk: Kalın, siğilli, kabuk yüzeyi düz

Dilimlilik: var veya hafif dilimli, meyve olgunlaştığında saptan ayrılır.

Meyve eti: Beyaz, krem, sarı.

♥ *Cucumis melo* var. *reticulatus*: (Ağlı ve çitili kavunlar=İran kavunları)

İrilik: Orta (0.5-2 kg)

Kabuk: Ağlı ve çitili

Dilimlilik: Var veya hafif dilimli

Meyve eti: Portakal-yeşil arasında, kokulu

♥ *Cucumis melo* var. *inodorus* (Kışlık kavunlar)

İrilik: Orta ve iri (1-5 kg)

Kasaba kavunları:

Kabuk: Düz veya buruşuk, yeşil- açık sarı

Dilimlilik: Var veya hafif dilimli

Meyve eti: Beyaz, hafif turuncu

Crenshaw kavunları

Kabuk: Düz ve çiçek dibinde büzüşme, yeşil ve koyu yeşil

Dilimlilik: Yok

Meyve eti: Açık portakal

Honeydew kavunları:

Kabuk: Düz, dilim yerleri beyaz, olgunlukta kabuk rengi sarı-yeşil

Dilimlilik: Var

Meyve eti: Açık yeşil

♥ *Cucumis melo* var. *flexuosus*: (Acur)

İrilik ve Şekil: 50-250 g, 15-40-90 cm, silindirik

Kabuk: Açık yeşil- koyu yeşil.

Dilimlilik: Var

Meyve eti: Açık yeşil, olgunlaşmadan hasat edilir.

Cucumis melo var. *conomon*: (Turşuluk kavunlar)

İrilik: Küçük(100-250 g)

Kabuk: Benekli

Cucumis melo var. *chito*: (Limon hıyarı, Mango kavunları)

İrilik: Küçük

Kabuk: Düz

Meyve : Asidik tatda ve turşu yapımında kullanılır

Cucumis melo var. *dudaim*: (Cep kavunları)

İrilik: Küçük (100-500 g)

Kabuk: Düz

Dilimlilik: Hafif dilimli

Meyve : Yuvarlak, kokulu

♥: Ekonomik olarak önemli

Botanik özellikleri:

Bitki: Tek yıllık, otsu, sarılıcı ve sürünücü, her yöne dallanma eğiliminde

Kök: Derine ve yanlara yayılma gösterir. Yan kökler 30-40 cm derinliğe ulaşır.

Gövde: Yan dal oluşturma eğiliminde, 1 ana gövdeden 3-4 yan kol geliştirebilir. Yan dallar 0.5-2 m boya sahiptir.

Sülük: Var, dallanma göstermez

Yaprak: Hafif loblu, lobların uç kısmı yuvarlaktır.

Çiçek: Sarı, küçük, erkek, dişi veya hermafrodit yapıda, monocious veya diocious, bununla birlikte bitki **andromonocious** kabul edilir.

Dişi çiçekler yan dallarda ,ilk ve 2. boğumlarda bulunur.

Dişi organ 3 karpelli, yumurtalık yuvarlak veya uzundur.

Dilimli çeşitlerde yumurtalık da dilimlidir.

Hermafrodit çiçekler → Yuvarlak meyve

Dişi çiçekler → Uzun ve uzun yuvarlak meyve

Meyve:

Kabuk: Düz (Hasanbey, Kuşçular)

Buruşuk: (Yuva, Kırkağaç)

Ağ gibi işlemeli

Çitili

Kabuk rengi: beyaz-yeşil-sarı-turuncu-kahverengi/tek renk veya benekli, kırçılı

Meyve rengi: Beyaz-yeşil-açık sarı, turuncu

Meyve iriliği: 0.5-10 kg

Tohum: sarı, uzun oval, 1000 tohum ağırlığı: 25 g, bitki başına tohum verimi: 20 g, meyve başına tohum sayısı: 50-800 tohum

Besin değeri

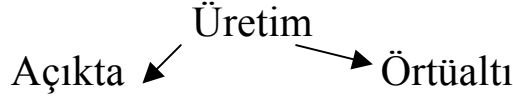
Kal.	KH	Prot.	Yağ	Ca	Fe	A (IU)	B ₁	B ₂	PP	C
28	5.7	0.5	0.1	15	1.2	1050	0.04	0.03	0.6	29

Ekonomik önemi

1996 1 900 000 t

1997 1.800 000 t

Üretici iller: Ankara, Diyarbakır, Balıkesir, Manisa, Çankırı, Denizli
Bursa, Konya



Ekolojik istekleri

Sıcaklık:	En az	Optimum	En yüksek
Çimlenme:	15 C ⁰	32 C ⁰	39 C ⁰
Gelişme:	12 C ⁰	30 C ⁰	40 C ⁰
Çiçeklenme:	18 C ⁰	20 C ⁰	35 C ⁰

Gün uzunluğunun artışı dişi çiçek oluşumunu artırır. Kısa günler erkek çiçek sayısını artırır.

Toprak: Kumlu-tınlı, tınlı kımlı, pH : 6.0-6.7, Toprak asitliğine duyarlı. Asit reaksiyonlu topraklarda yapraklarda sararma, anormal dişi çiçek oluşumu, çiçek dökümü.

Yetiştirme Tekniği

Çeşit seçimi:

Erkenci çeşitler: 1-3 kg ağırlığında, meyve kabuğu ince, üzeri düz, ağ gibi işlemeli çitili, meyve eti sarı, turuncu tonlarında tatlı ve kokulu yola dayanıklı değil.

(Kantalop kavunları, Topatan, Ananas vb)

Kışlık çeşitler: 2-5 kg ağırlığında, meyve kabuk kalın, meyve eti beyaz, sarı ve ya hafif turuncu ve sıkı dokulu, muhafaza ömrü uzun (2-4 ay)
(Yuva, Hasanbey, Kırkağaç (Altınbaş), Kuşçular (Sarıkız))

Gübreleme:

Birim alandan kaldırılan gübre miktarı

Verim (t/da)	N	P ₂ O ₅	K ₂ O
2.5	12	2	20
4.0	14	5	27
7.0	28	13	50

Ahır gübresi: 3-4 t/da, Güvercin gübresi 2-3 kg/ocak (Diyarbakır)
15 kg/da **N**'lu, 30 kg/da **P**'lu, 20 kg/da **K**'lu gübre verilmelidir.

Tohum ekimi:

Akdeniz Bölgesi: Mart
Ege Bölgesi: Nisanın ilk haftası
Marmara ve Trakya Bölgesi: Nisanın ikinci haftası
Orta Anadolu
Güneydoğu Anadolu Bölgesi: Nisan sonu- mayısın ilk haftası

Ekim aralıkları:

Kumlu topraklarda ve suyun az olduğu yerlerde: 1-1.5 m X 50-100 cm
Killi topraklarda ve sulama yapılan yerlerde: 2-3 m X 50-100 cm

Tohum miktarı: 0.250-1.5 kg/da

Bakım işlemleri:

Çapa: 1. çapa ve seyreltme: 1-2 yapraklı dönem
2. çapa ve boğaz doldurma: 5-10 yapraklı dönem

Sulama: İlk gelişme-meyve irileşmesi: 1-2 kez sulama yapılmalıdır.

Su isteği: 300-700 mm

Çimlenme	Çiçeklenme	Meyve tutumu	Olgunlaşma
56 mm	100 mm	88 mm	28 mm

Budama: Sürgün ucunun koparılması, meyve seyreltmesi şeklinde.

Hasat:

Vejetasyon süresi: 75-120 gün

Hasat zamanı:

Örtüaltı: Mayıs ortası-Haziran sonu

Ege Bölgesi: Haziran başı

Marmara-Trakya Bölgesi: Haziran sonu-temmuz ortası

Orta Anadolu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi: Temmuz-Ağustos

Hasat kriterleri:

1. meyvenin normal iriliğini alması
2. çiçek sapında kuruma
3. meyve dibinde yumuşama
4. kabuk üzerindeki tüylerin kaybolması
5. kokulu çeşitlerde koku artışı
6. Kuru madde (% 8-9)

Hasat yöntemi: el ile

Verim: 2-3 adet meyve/bitki, 3-7 t/da

Muhafaza: Yazlık çeşitler: 1-3 hafta, 7-10C⁰'de 15-40 gün

Kışlık çeşitler: 30-60 gün, 4-10C⁰ ve % 70-80 ON'de 4 ay

Kavun yetiştiriciliğinde karşılaşılan sorunlar:

- Çeşit ve çeşit seçimi
- Hastalıklar:

Fusarium solgunluğu (*Fusarium oxysporum f. melonis*)

Fusarium çürüklüğü (*Fusarium roseum*)

Çökerten (*Phytium, Rhizoctonia, Fusarium, Alternaria Sclerotinia spp.*)

Antraknoz: (*Colletotrichum lagenarium*)

Yalancı mildiyö: (*Pseudomonas peronospora cubensis*)

Hıyar mozayık virusu

Mücadele: Dayanıklı çeşit, hastalıklı artıkların toplanıp yakılması, ekim nöbeti, kavun sineği ile etkili mücadele, tohum ilaçlaması, salma sulama yönteminin kullanılmaması, aşırı kimyasal gübre kullanılmaması, koruyucu ilaçlama yapmak

- Zararlılar:

Kırmızı örümcek

Kavun sineği

Mücadele: Kimyasal ilaçlarla mücadele, iyi olgunlaşmış ahır gübresi kullanmak

- Pazarlama